

Vindkraftprojekt Fjällbohög

Samrådsmöte med allmänheten

Tid och plats:

Edsele bygdegård, måndag den 8 juni 2015, kl. 18.00.

Deltagare:

Markus Nordén, projektledare, Kraftö AB

Johan Granlöf, vice projektledare, Kraftö AB

Karolina Selstam, Enetjärn Natur AB

Tryggve Sigurdson, Enetjärn Natur AB

Jens Fredriksson, ÅF

Allmänhet. Ca 50 personer deltog på mötet, varav 41 skrev upp sig på deltagarlistan.

Mötets struktur:

Samrådsmötet inleddes kl. 18.00 med en presentation av projektet och dess preliminära konsekvenser.

Efter den gemensamma genomgången serverades fika och de närvarande kunde ta del av en utställning av fotomontage, ljud- och skuggkartor mm.

Två personer från Kraftö och två personer från Enetjärn Natur fanns tillgängliga för att besvara frågor i anslutning till utställningen.

Utomhus hade Jens Fredriksson från ÅF arrangerat för besökarna att lyssna till ljud, beskriva ljud och svara på sådana frågor.

Frågor och synpunkter under mötet:

Vilket finanskapital finns bakom Kraftö?

Svar: Huvudägare är Wind Energy Resources, ett irländskt bolag med säte i Dublin. Övriga ägare består främst av grundarna av bolaget.

Vilken väg kommer att väljas för transporter till och från området?

Svar: Det har inte bestämts och kommer att utredas mer senare i projektet. Det vägnät som finns nu är ett exempel, baserat på maximalt antal vindkraftverk, som visar på ungefärlig omfattning av vägnätet.

När gjordes den kulturhistoriska inventeringen? Kommer det att göras en detaljerad studie?

Svar: En kulturhistorisk studie kommer genomföras i MKB arbetet innan tillståndsansökan lämnas in. Kunskapen om de kända objekten bygger ofta på äldre inventeringar från 1970-talet. I MKB-arbetet kommer det att göras en kulturhistorisk studie (skrivbordsstudie). Detaljerade undersökningar i fält görs först då placeringen av verk och vägar är fastlagd. Länsstyrelsen har en lista på vilka som får inventera kulturmiljö och vi kommer att använda oss av någon av dessa.

Måste vindkraftverken stå så nära? I andra vindkraftsanläggningar står vindkraftverk mycket nära bostäder.

Svar: Inga vindkraftverk kommer att stå närmare än 1000 meter från bostad.

Kommer ni att beakta det som vi har lärt oss från andra vindkraftsanläggningar? Vi har fritidshus 3 km från vindkraftverk och det låter som reaplan i huset.

Svar: Ja, vi tar hänsyn till erfarenheterna från befintliga vindkraftsanläggningar.

Vad är det för säkerhetsavstånd för vindkraft? Kommer det att bli risk för iskast, hur stort är säkerhetsavståndet. Kan man köra på vägarna utan bli dödad?

Svar: När vindkraftsparken är på plats kommer man kunna röra sig fritt i området. Under vissa väderförhållanden kan risk för iskast förekomma, därför sätts varningsskyltar upp ca 500 meter från närmaste vindkraftverk. Beroende på hur anläggningen ser ut kommer vi att göra en bedömning av riskerna i miljökonsekvensbeskrivningen. Det ligger i allas intressen att minska isbildningen på vindkraftverken.

Hur kommer ni att göra ljudberäkningen? Ljudberäkningarna stämmer ju inte med verkligheten.

Svar: Ljudberäkningarna görs enligt standardiserade metoder, som bland annat utgår från att det är medvind från samtliga vindkraftverk. Beräkningarna bygger på uppgifter från tillverkarna om hur mycket vindkraftverken låter. Beräkningarna har visat sig stämma väl med verkligt uppmätt ljud. I vissa fall kan det bli komplikationer, bland annat beroende på nedisning av bladen. I normalfallet stämmer modellerna väl.

Ni måste väl gå ut i verkligheten och mäta ljudet från de verk som finns? Beräkningarna stämmer ju inte med verkligheten.

Svar: Länsstyrelsen kräver kontroll av ljudet i tillståndet. Ljudet mäts antingen vid källan, vindkraftverket, eller vid bostad. Om man mäter att vindkraftverken låter för mycket kan de ställas om så att ljudnivån sänks, men vindkraftverken producerar då mindre el.

Vilken ljudberäkningsmodell används?

Svar: Två modeller används i Sverige. I tidiga skeden används vanligen Naturvårdsverkets beräkningsmodell, som är mer översiktlig. När vi vet mer om typ av vindkraftverk och exakta lokalisering används Nord2000, som är mer exakt, även avseende lågfrekvent ljud.

Lågfrekvent buller är otäckt och ger allvarliga hälsoeffekter.

Svar: Vi kommer att räkna på lågfrekvent buller och vidta åtgärder så att folkhälsomyndighetens riktvärden hålls. Det är ett krav från länsstyrelsen.

Skuggtiden på 8 timmar ju hela ljusa tiden på vintern. Kommer att överstigas på vintern när skuggorna är långa.

Svar: 8 timmar avser maximal total skuggtid under året vid bostäder, under enskilda dagar får inte 30 minuter överskridas.. För redovisade beräkningar används 30 timmar per år som riktvärde då de utgår från ett värsta fall att de det aldrig är molnigt och att vindkraftverken hela tiden är vinkelräta mot solen. Skulle riktvärdena överskridas kan man åtgärda detta genom att stänga av verk under de tider som skuggan passerar den berörda bostaden.

Ni måste ta upp de sociala värdena för människan som bor här. Hur mycket vägs detta in? Vi har Bodsjön i området, och där kommer det att stå vindkraftverk runt hela sjön. Kommer det att gå att vara där över huvud taget?

Svar: Länsstyrelsen väger samman detta i sitt beslut. Det är bra med den här typen av information och vi kommer att behandla detta i miljökonsekvensbeskrivningen.

Vi har ett unikt grundvattensystem i området. Ett källvattensystem som är unikt. Tas det någon hänsyn till detta? Görs det undersökningar innan?

Svar: Vi har tittat mot SGU bland annat avseende brunnar.

Det visuella, hur tar man upp det?

Svar: Det är viktigt och kommer att behandlas, bland annat genom landskapsanalys och fotomontage.

Hinderbelysningen, kommer ni att beskriva den? Vi som bor här vet ju hur den är.

Svar: Ja, där kommer vi också att ta fram en animering för att visa hur det ska se ut. Men det bästa är att studera en befintlig anläggning. Det finns system där hinderbelysningen kan stängas av så länge inga flygfarkoster är i närheten men för att använda sig av dessa krävs att dispens beviljas av transportstyrelsen. I dagsläget är det oklart om några dispenser kommer att ges framöver. Vi kan därför inte åta oss mer än att följa det regelverk som finns.

Hur många arbetstillfällen blir det lokalt efter det att vindkraftverken byggts?

Svar: Ca tretton, baserat på en undersökning från Havsnäs.

I Havsnäs var man duktiga på att tala om arbetstillfällena men i slutet blev det ytterst lite lokalt. Arbetsförmedlingen utbildade människor på anläggningsarbete, men på slutet blev det i stort sett bara utländsk arbetskraft som användes.

Svar: I Järvsö, den anläggning som Kraftö projekterat är hittills ungefär hälften av arbetstillfällena inom regionen. I Mörttjärnberget i Bräcke kommun var det 44 %.

Finns det ekonomi i att bygga vindkraft idag? Vem ska ha energin? Vem ska driva anläggningen?

Svar: Kraftö bedömer att det finns ekonomi i att bygga anläggningen även med dagens låga elpriser. Energin kommer att nyttjas i Sverige eller Norden. Det går inte idag att säga vem som kommer att driva anläggningen.

Hur påverkas projektet av att Statkraft nu avbryter sin vindkraftutveckling i regionen?

Svar: Elpriserna har gått ned och det innebär att bara de platser som har bäst totalekonomi byggs. Kraftö bedömer att Fjällbohög har potential att vara en sådan plats.

Vad händer om ni inte kan sälja eller driva vidare vindkraftsanläggningen?

Svar: I miljötillståndet finns ett villkor om att tillräckliga ekonomiska medel måste avsättas för att garantera en avveckling av vindkraftsanläggningen.

Finns det en köpare till projektet idag?

Svar: Nej.

Vid vilket elpris ger projektet vinst?

Svar: Det skulle gå med vinst med dagens elpris.

Vad händer om bolaget går i konkurs innan vindkraftverken är färdigbyggda?

Svar: Troligen köps anläggningen av någon till en lägre kostnad, som därmed har bättre ekonomiska förutsättningar att driva anläggningen med vinst. Det finns också en andrahandsmarknad för vindkraftverk.

Hur stor är överföringsförlusten mellan Fjällbohög och Tyskland?

Svar (från någon i publiken): Ca 6 %

Naturvårdsverket rekommenderar att vindkraftverk byggs i områden som redan är bullerstörda. Visst finns det områden man i mellansverige som man kan använda, istället för orörd natur, som man förstör.

I området finns också skogsbruk, som är en industri. Vi har tittat i hela Sverige, och kommit fram till att det här området är ett av de bästa tillgängliga områdena.

Är det inte bäst att bygga ute i havet? Finns det inte andra ställen där det är bättre att

Svar: Det är extremt dyrt att bygga i havet. Det finns flera anläggningar som har tillstånd, men som inte byggs av kostnadsskäl.

Vem äger marken och hur kompenseras markägarna?

Svar: SCA äger huvuddelen (ca 90 %) av marken i området och det finns även privata markägare. Markägaren kompenseras genom ett arrende som motsvarar någonstans mellan 3 och 5 % av vindkraftverkens produktion. Arrendeavtalen är tecknade på 35 år, varav vindkraftverken är i drift ca 25 år.

Hur kommer transporter att ske till och från vindkraftsanläggningen?

Svar: Det är inte bestämt i nuläget. Normalt fraktar man via närmaste hamn och sedan på lastbil. Transporten ansvarar normalt vindkraftverksleverantören för eftersom det är komplicerade transporter.

Kan ni påverka vilka som ska anlitas i anläggningsarbetena?

Svar: Det beror på vem som blir slutkund.

Hur avgränsas området för bygdemedel?

Svar: Det ser olika ut från projekt till projekt men Kraftös ambition är att pengarna ska gå till närområdet kring parken och att man lokalt ska bestämma vad pengarna ska användas till. Om det finns någon som är intresserad av att vara med i en arbetsgrupp går det bra att höra av sig till Kraftö.

Finns det någon uppföljning av hur fåglar påverkas av vindmätningarna med SODAR, med ljudet från utrustningen?

Svar: Det är ett ganska högfrekvent ljud som kommer i pulser. Vi kan tänka oss att ljudet påverkar närmast utrustningen. I andra projekt har vi observerat kungsörn samtidigt som vi mätt vinden med SODAR.

Har ni pratat med djuren och fåglarna att de bör hålla sig borta?

Svar: Nej

Hur stort område rör sig kungsörnarna inom?

Svar: Kungsörnarna rör sig över mycket stora områden. Man brukar ha skyddszoner i de områden där örnarna är mest aktiva, normalt kring häckningsplatser.

Finns det någon karta över kungsörnsbona?

Svar: Ja, men det är sekretess på den informationen för att skydda kungsörnarna.

Har ni pratat med samebyarna? Det här blir allvarligt för rennäringen.

Svar: Ja, vi för diskussioner med samebyarna.

Kommer ni att ha ett till samrådsmöte innan ansökan lämnas in, när miljökonsekvensbeskrivningen är klar?

Svar: Ja, det är också en möjlighet. Det finns annars möjligheter att lämna synpunkter vid fler tillfällen.

Lövåsen omfattas av bevarandeplan för odlingslandskapet. Hur påverkas det?

Svar: Det finns med i kartan över kulturmiljö i omgivningarna och konsekvenserna kommer att beskrivas i MKB.

Sammanfattade slutanföranden från två personer:

Tänk på det historiska perspektivet att det här är en bygd som påverkats av mycket. Först skogen och baggböleriet på 1800-talet, sedan vattenkraften på 1900-talet och nu vindkraften.

Tidigare kom personer från skogsbolagen med trälåda och snaps. Nu är 90 procent av marken bolagsmark. Människor kommer hit hela året för den fina naturen, jaga, besöka sin stuga, åka båt, renovera gården. Det är en unik areal. I Europa finns inte samma natur som ni har i Norrland. Ni har en skatt här. Ni kastar bort er natur och kultur och jag tycker att det är hemskt synd. Ni har inte mycket jobb här uppe, inte mycket industri. Det värdefullaste ni har är er natur, er skog. Jag vill inte kasta bort denna värdefulla resurs. Jag älskar det här landet för mycket.